Psalm 72

Psalm mesjański

> To są ostatnie słowa Dawida: Wypowiedź Dawida, syna Isajego, (…) miłego piewcy izraelskiego” – 2 Sam. 23:1.

Ten psalm został prawdopodobnie napisany po drugim mianowaniu Salomona na króla, około roku przed śmiercią Dawida (1 Kron. 29:22,23). Jest to jeden z tak zwanych pslamów mesjańskich. Po swym zmartwychwstaniu, Jezus powiedział: „Potem rzekł do nich: To są moje słowa, które mówiłem do was, będąc jeszcze z wami, że się musi spełnić wszystko, co jest napisane o mnie w zakonie Mojżesza i u proroków, i w Psalmach” (Łuk. 24:44). Wiele z psalmów wskazuje na cierpienia i ofiarę Chrystusa oraz na chwałę Jego przyszłego królestwa. To właśnie wspaniałe panowanie jest przedmiotem pięknych opisów zawartych w tym psalmie.

Bóg obiecał Dawidowi, że jego syn wybuduje dom imieniu Bożemu, a jego królestwo będzie utwierdzone na wieki (2 Sam. 7:11-17). Obietnica ta jedynie częściowo spełniła się w Salomonie; o wiele wspanialsze wypełnienie znajdzie swą realizację w „synu Dawida”, samym Chrystusie. Takie jest tło dla omawianych opisów przyszłego królestwa Mesjańskiego, pełnego pokoju i sprawiedliwości.

Inwokacja – Psalm 72:1

> Salomonowy. Boże! Daj królowi prawa swoje i sprawiedliwość swoją synowi królewskiemu.

Hebrajski wstęp brzmi po prostu „Salomonowy”, z czego można by wnioskować, że został on napisany przez Salomona. Biblia Król Jakuba tłumaczy ten zapis jako „dla Salomona”, bez wątpienia dlatego, że psalm ten jest modlitwą za króla. Jako osoba za którą modlitwa jest wznoszona, Salomon jest zarówno królem, jak i synem Dawida. Przekład Companion Bible zdaje się jednak wskazywać, że królem jest tutaj Dawid, zaś królewskim synem jest Salomon.

Chociaż ostatni werset brzmi: „Koniec modlitw Dawida, syna Isajego”, to jednak zapis ten jest dodatkiem kończącym zbiór psalmów objętych drugą z pięciu ksiąg, a nie dowodem autorstwa tego konkretnego psalmu.

Znany biblista Albert Barnes pisze: „Chociaż stwierdzić trzeba, że psalm ten ma w ostatecznym rozrachunku odnosić się do Mesjasza i opisywać Jego królowanie, to jednak nie jest niewłaściwym przypuszczać, że psalmista wierzył iż panowanie Salomona w pewnym sensie będzie symbolem tego królowania, a zatem jego pragnieniem było aby panowanie to w możliwie dokładnym stopniu przypominało tamto większe.”

Jego sprawiedliwość – Psalm 72:2-11

Aby sądził lud twój sprawiedliwie, a ubogich twoich wedle prawa! Niech góry przyniosą ludowi pokój, A pagórki sprawiedliwość! Niechaj sądzi ubogich ludu, wybawi biednych, ale niech zdepcze ciemiężyciela. Niech boją się ciebie, póki słońce i póki księżyc świecić będzie, z pokolenia w pokolenie. Niech będzie jak deszcz, który pada na łąkę skoszoną, jak ulewa zraszająca ziemię! Niech zakwitnie sprawiedliwość za dni jego i obfitość pokoju, póki stanie księżyca! Niech panuje od morza do morza i od Rzeki aż do krańców ziemi! Niech przed nim zegną kolana przeciwnicy, a nieprzyjaciele jego niech proch liżą! Królowie Tarszysz i wysp niech przynoszą dary Królowie Saby i Seby niech złożą daninę! Niech mu oddają pokłon wszyscy królowie, niech mu służą wszystkie narody!

Uciemiężeni, biedni i potrzebujący opisywani są w tym psalmie jako ci, którzy otrzymują wsparcie i błogosławieństwo. Salomon został obdarzony wielką mądrością, aby mógł rozsądzać lud Boży (1 Król. 3:9-12), co wskazuje wielkie i wspaniałe królowanie nadchodzącego Mesjasza. Izajasz opisał charakterystykę przyszłego władcy ziemi w podobnych słowach: „Lecz według sprawiedliwości będzie sądził biednych i według słuszności rozstrzygał sprawy ubogich na ziemi. Rózgą swoich ust będzie chłostał zuchwalca, a tchnieniem swoich warg zabije bezbożnika. I będzie sprawiedliwość pasem jego bioder, a prawda rzemieniem jego lędźwi” (Izaj. 11:4-5).

Góry i wzgórza niosą lub głoszą pokój i sprawiedliwość, tak jak posłańcy niosący „dobrą nowinę”. Zgodnie ze słowami Izajasza: „Jak miłe są na górach nogi tego, który zwiastuje radosną wieść, który ogłasza pokój, który zwiastuje dobro, który ogłasza zbawienie, który mówi do Syjonu: Twój Bóg jest królem” (Izaj. 52:7). Zgodnie z tym pięknym opisem królestwa, panować wówczas będzie pokój i sprawiedliwość (por. Izaj. 32:17). Joel napisał: „W owym dniu góry będą ociekać moszczem, a pagórki opływać mlekiem” (Joel. 3:23). Góry i pagórki to symbole narodów, wielkich i małych, które ogłoszą pokój i sprawiedliwość.

Wraz z upływem czasu mierzonego w dowolny sposób, słońcem, księżycem lub pokoleniami, ludzkość będzie

na wieku czciła tego króla. Stwierdzenie takie nie byłoby prawdziwe w stosunku do śmiertelnego króla Salomona, ale doskonale opisuje wielkiego Króla Królów, który będzie rządził w nadchodzącym królestwie.

Słowa psalmu są podobne do ostatnich słów Dawida: „Duch Pana przemawia przeze mnie, a słowo jego jest na języku moim. Rzekł Bóg Izraela, przemówiła do mnie opoka Izraela: Kto sprawiedliwie panuje nad ludźmi, kto panuje w bojaźni Bożej, jest jak brzask poranku, gdy słońce poranne wschodzi na bezchmurnym niebie, jak deszcz, który sprawia, że ruń wychodzi z ziemi” (2 Sam. 23:2-4).

Królestwo to rozciąga się na krańce ziemi; jest to wyrażenie używane również przez proroka Zachariasza: „I ogłosi pokój narodom, a jego władza będzie od morza do morza i od Eufratu aż po krańce ziemi” (Zach. 9:10). Chociaż królestwo Salomona nigdy nie było tak rozległe, to jednak królestwo Mesjasza obejmie całą ziemię.

Przeciwnicy i mieszkańcy pustyni (przekład BG, przyp. tłum.) to ci, którzy wiodą życie poza społeczeństwem, którzy idą własną drogą i nie uznają żadnego autorytetu. Wszyscy oni ugną się przed Mesjaszem. Wzmianka o wrogach, którzy mają „zlizywać pył” oznacza albo zupełne poddanie (por. Izaj. 49:23) albo zupełne zniszczenie (Mich. 7:17).

Chociaż psalm ten wskazuje, że wszyscy królowie skłonią się oddając hołd, to szczególnie wyróżnieni zostali królowie Tarszysz, wysp, Saby i Seby. Tarszysz był potomkiem Jafeta (1 Moj. 10:4,5), Saba był potomkiem Sema (nie jest to Szeba z zapisu 1 Moj. 10:7), ponieważ potomkowie Sema założyli starożytne państwo Saby) (1 Moj. 10:28), zaś Seba był potomkiem Chama (1 Moj. 10:7). W ten sposób wszyscy synowie Noego, od których pochodzi cała ludzkość, przedstawieni są jako przynoszący dary i hołd dla króla.

Robert Alter w swym tłumaczeniu tego psalmu tak komentuje to miejsce: „Wyrażenie ‘od morza do morza’ wskazywałoby na obszar od Morza Martwego do Morza Śródziemnego. Wzmianka o ‘Rzece’ odnosi się do rzeki Eufrat. ‘Mieszkający na pustyniach’ to ludy na wschodzi lub południu. ‘Tarszysz i wyspy’ znajdowały się na zachodzie, daleko na Morzu Śródziemnym. ‘Saba i Seba’ to krainy na dalekim południu, w rejonie Morza Czerwonego”.

Wspaniałe królowanie – Psalm 72:12-17

Bo ocali biedaka, który woła o ratunek, i ubogiego, który nie ma pomocy. Zlituje się nad nędzarzem i biednym i wybawi dusze biednych. Z ucisku i gwałtu wyzwoli ich życie, bo krew ich jest droga w oczach jego. Niech więc żyje i niechaj mu składają złoto z Saby, niech zawsze modlą się za niego! Niech każdego dnia mu błogosławią! Niech będzie nadmiar zboża w kraju, aż po szczyty gór, niech zaszumi jak Liban plon jego, niech zakwitną mieszkańcy miasta jak trawa polna. Niech imię jego trwa wiecznie, niech imię jego kwitnie, póki świeci słońce! Niech ludzie błogosławią się nim wzajemnie! Niech sławią go wszystkie narody!

Wymieniwszy królów, psalm porównuje ich z biedakami, którzy byli uciskani przez tak długi czas. Zostają oni wybawieni i odkupieni (hebrajskie słowo niesie ze sobą myśl o odkupieniu przez zapłatę ceny). Od największego do najmniejszego wszyscy będą korzystać z Mesjańskiego królestwa pokoju i sprawiedliwości.

Król będzie pobłogosławiony długim życiem. W istocie, ono nigdy się nie skończy. Ludzkość przyniesie mu swe najlepsze dary, pokazane w złocie. Królowa Saby przywiozła w darze dla Salomona wielkie ilości złota, które nie było trybutem, ponieważ władza Salomona nie rozciągała się na jej kraj. Inni królowie płacili Salomonowi trybut (por. 1 Król. 10:23-29). Wskazuje to na dary i trybu, jaki ludzkość wniesie do tego królestwa.

Werset 16 mówi o obfitości dóbr, jaka będzie mieć miejsce w przyszłości, gdy ziemia wyda wielki plon (Ps. 67:6). Ten dobrobyt dotknie nawet najdalsze zakątki ziemi, a jego obfitość będzie tak duża, jak gęstwina lasu Libanu. Zakwitnięcie mieszkańców miast na podobieństwo trawy wskazuje na wzrost ich liczby, gdy powrócą odkupieni przez Pana i zostaną nawodnieni przez Mesjasza (Oz. 13:14, Izaj. 35:10).

Salomon został pobłogosławiony przez Boga, a jego imię zostało utrwalone aż do czasów współczesnych. Wypełnienie tych słów w osobie Jezusa Chrystusa będzie jeszcze wspanialsze, który na wieki będzie nazwany błogosławionym Bożym, a imię Jego będzie trwało na wieki.

Hebrajskim imieniem Jezusa jest Jozue, które znaczy: „Jehowa zbawia”. Na całą wieczność, gdy ludzkość będzie czciła swego Mesjasza, będą jednocześnie wielbili Boga, źródło wszelkiego życia. W tym królestwie wypełni się Boża obietnica dana Abrahamowi: „będą w tobie błogosławione wszystkie plemiona ziemi” (1 Moj. 12:3, por. Gal. 3:8).

Uwielbienie Boga – Psalm 72:18-20

Błogosławiony niech będzie Pan, Bóg Izraela, który sam jeden czyni cuda! I niech będzie chwalebne imię jego błogosławione na wieki, a cała ziemia niech będzie pełna chwały jego! Amen, Amen! Koniec modlitw Dawida, syna Isajego.

Psalm zamykają słowa uwielbiające Boga. Bóg jest błogosławiony na wieki oraz błogosławione jest Jego imię, które mówi o Jego wielkiej wierności. On sam jeden czyni cuda. Niech cały świat będzie wypełniony Jego ch-

wałą, w miarę jak ludzkość doprowadzana do doskonałości będzie stawać się odbiciem Jego wspaniałej doskonałości, w królestwie pokoju i sprawiedliwości, pod wodzą Króla Królów. Niech tak się stanie, niech tak się stanie. Jak pisze Albert Barnes, „wyrażenie jest podwojone dla zintensyfikowania odczuć. Jest to silne pragnienie serca, aby się tak właśnie stało.”

Ostatnie słowa nie są częścią psalmu. Zaznaczają one koniec drugiej z pięciu ksiąg, na które w dawnych czasach dzielił się psałterz. Zwróćmy uwagę na podobne sformułowanie jakie znajdujemy za koniec psalmu zamykającego pierwszą księgę: „Błogosławiony niech będzie Pan, Bóg Izraela, Od wieku aż na wieki! Amen, Amen!” (Ps. 41:14).

Redakcja